

NASTANEK EVROPSKE UNIJE

Po koncu 2. Svetovne vojne so se med evropskimi politikami rojevale ideje o evropskem povezanju. Že leta 1946 je o tem govoril bivši britanski premier Churchill, ki je menil da je prvi pogoj za to sprava med Francijo in Nemčijo. Ti dve državi sta bili poslej res nosilki združenja.

K tesnejšemu evropskemu povezanju so vodili predvsem gospodarski interesi. Leta 1951 je bila v Parizu podpisana pogodba o evropski skupnosti za premog in jeklo. Nastala je na osnovi Schumanovega načrta o gospodarski in politični obnovi Evrope, sedež pa je imela v Luksemburgu. Sporazum o evropski gospodarski skupnosti (EGS- Francija, Beneluks, Italija in ZRN) je pričel veljati leta 1958.

Članice EGS so znižale carine, ukinile so vse ovire pri blagovni menjavi, oblikovale kupni kmetijski trg z zagotovljenimi cenami in omejile uvoz kmetijskih pridelkov. Znižanje cen in zmanjšanje uvoza ni prizadelo samo ZDA, ampak je prisililo tudi druge zahodnoevropske države, da so začele razmišljati o tesnejši povezanosti Evrope. EGS se je zato počasi, a vztrajno širila.

OD EVROPSKE SKUPNOSTI DO EVROPSKE ZVEZE

V 70. Letih je prišlo do zastoja v nadaljevanju Evropske skupnosti. Države članice so se ukvarjale predvsem same s seboj in s posledicami gospodarske krize, ki sta jo povzročili naftni krizi v letih 1973 in 1979. Ko so odpravile krizo, so leta 1979 izpeljale prve volitve v evropski parlament in postavile temelje za skupen denarni sistem.

V 80. Letih so se v Evropski skupnosti postopno oblikovali temelji za vzpostavitev gospodarske, denarne in politične zveze. Toda nobena izmed takratnih članic do konca stoletja ni izpolnjevala vseh pogojev za oblikovanje predvidene zveze.

Šele po razpadu vzhodnega bloka sta Francija in Nemčija sprožili novo združevalno pobudo, ki je konec leta 1991 pripeljala do sporazuma v nizozemskem mestu Maastricht. Tam so se dogovorili, da bo novo ime skupnosti po letu 1993 Evropska unija/zveza (EZ/EU), kar naj bi simbolično prispevalo k nadaljevanju združenja Evrope. Izrekli so se za poenotenje na gospodarskem področju, poleg tega pa še za skupno zunanjo in obrambno politik. Proces združevanja naj bi bil zaključen pred letom 2000, varovanje koristi posameznih članic pa so zagotovili s pravico veta. (Pravica do pritožbe)

Povezovanje tudi v najnovejšem času ne poteka brez težav. Norvežani so vstop v EU na referendumu odklonili, Danci pa so se za vstop v EU odločili šele v ponovljenem referendumu. Poseben problem so države vzhodnega bloka in tiste, ki so nastale na ozemlju nekdanje Jugoslavije. Mnoge med njimi, tudi Slovenija, so podpisale z EU pogodbo o pridruženem članstvu in prosile za polnopravno človeštvo.

http://europa.eu/abc/history/1945-1959/index_sl.htm

Opa, Evropa; Wolfgang Böhmer; Zavod RS za šolstvo; 2007